

EEN MOESTUIN ALS TOOL VOOR OPLEIDING EN INSCHAKELING IN ETTERBEEK

Gemeente Etterbeek en OCMW van Etterbeek

Het onbebouwde terrein langs de spoorweg leek de gemeente Etterbeek uitermate geschikt om een moestuin aan te leggen, als tool voor opleiding en inschakeling.

De aanleg van een ecologische en productieve moestuin in het hart van de stad was het uitgangspunt van het project “biogroenten van Etterbeek”. Ook het sociale en professionele aspect speelde een rol in het moestuinavontuur dat de gebruikers van het OCMW van Etterbeek op sleeptouw nam.

Het project was dus bedoeld om te zorgen voor de teelt van seizoengroenten in de stad, beroepsopleidingen, begeleiding van amateur-tuiniers, afzet van de oogst op lokaal niveau, promotie van stadslandbouw en bewustmaking voor duurzame voeding.

CONTEXT

De gemeente Etterbeek heeft enkele jaren geleden zijn lokale Agenda 21 aangenomen, om verschillende lokale acties te kunnen uitvoeren. Het doel is binnen de gemeente te werken aan een “beter samen leven”, een “beter leven in de eigen omgeving” en een “betere lokale economie”.

In dit kader zijn al verschillende projecten ontstaan in de gemeente. Een aantal acties werd al uitgevoerd, zoals “de participatieve tuinen” langs de spoorweg, de opwaardering van de groene ruimten, de promotie van duurzame voeding aan de hand van uiteenlopende activiteiten, de “vergroening” van de gemeente, enz.

Het project “biologische groenten van Etterbeek” werd dus uitgevoerd in het kader van de Agenda 21 van Etterbeek en vloeit voort uit actiefiche 15 : “Ontwikkeling van participatieve tuinen”.

EEN METHODISCHE AANZET

Doordat veel mensen de handen uit de mouwen staken, kon de gemeente Etterbeek een onbebouwd terrein van 1000 m² opwaarderen. De diensten Duurzame Ontwikkeling en Leefmilieu, het OCMW van de gemeente Etterbeek en de opleider van “Début des Haricots” stonden samen aan de wieg van de moestuin.

Het project richtte zich tot de gebruikers van het OCMW van Etterbeek. De gemotiveerde gebruikers kregen het statuut van stagiair met een “GPMI-contract” (Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie). Dit

contract legt de stappen en doelstellingen voor sociale en/of professionele inschakeling vast. Met dit contract kregen de stagiairs een vergoeding van 1 euro per uur.

De stagiairs die bij het project betrokken waren, volgden dus een opleidingscyclus over verschillende maanden. De stagiairs kregen een opleiding in thema's als landbouw en duurzame voeding, met hun sociale inschakeling voor ogen.

De opleidingen werden georganiseerd in twee fasen. Twee keer per week kwam een opleider van “Début des Haricots” langs voor technische en methodologische begeleiding op het terrein. Daarnaast werden een keer per week bewustmakings- en ontdekkingsactiviteiten gecoördineerd door de afdelingen Duurzame ontwikkeling en Leefmilieu van de Gemeente.

REALISATIES

Het project heeft geleid tot de aanleg van een productieve moestuin met een belangrijke sociale dimensie, aangezien verschillende gebruikers van het OCMW de stagiairs een handje kwamen helpen. Bovendien stond een collectief perceel van 30 m² open voor amateur-tuiniers die geïnteresseerd waren in het project en zelf groenten wilden telen.

In mei 2013 kon de oogst worden binnengehaald. De groenten werden gratis verdeeld onder de OCMW-gebruikers die in ruil een handje kwamen toesteken. Bovendien werden de geoogste groenten geleverd aan het pedagogisch restaurant “La Marjolaine” van hotelschool Institut Enfant Jésus. De oogst werd ook verkocht via de vzw “Stadsboerderij Etterbeek”.

Tijdens het feest van de “Participatieve tuinen” (op 8 september 2013) werd het project “biogroenten in Etterbeek” in de kijker gezet via verschillende stands met informatie over en bewustmaking rond stadslandbouw en duurzame voeding.

BALANS

In dit stadium heeft de moestuin van Etterbeek gezorgd voor een betere sociale inschakeling van de stagiairs. De sociale dynamiek groeide naarmate het project vorderde. De stagiairs kregen een doel, vonden een ritme, leerden een vak dat aanvankelijk misschien ver van hun bed lag, en kwamen dagelijkse onder de mensen.

Buiten de Gemeente, het OCMW en de stagiairs die rechtstreeks betrokken waren bij de aanleg van de moestuin, was dit project ook interessant voor de gebruikers van het OCMW die zelf geen stagiair waren. Zij kwamen af en toe spontaan helpen.

Wat het professionele aspect betreft, zijn de gevolgen minder sterk voelbaar. De opleidingen die de stagiairs volgden, zijn niet erkend, zodat het moeilijk is ze aan werk te helpen.

TIPS OM HETZELFDE TE DOEN

Dit project bracht verschillende actoren op de been (Gemeente, OCMW, externe opleider, stagiairs, vrijwilligers). Voor een goed verloop is het dan ook belangrijk de taak en de grenzen voor elkeen duidelijk af te bakenen,.

Het is absoluut noodzakelijk dat de begeleiding van de stagiairs (gebruikers van het OCMW, die op het eerste gezicht niet actief zijn) in de beste omstandigheden verloopt, met een opleider met een goed ontwikkelde sociale betrokkenheid.

Daarnaast is het belangrijk voor de stagiairs dat het uit te voeren werk duidelijk omschreven is, door ieders taken zo goed mogelijk te plannen

Voor een goed draaiende moestuin, die een plek vormt voor uitwisselingen, ontmoetingen en ontdekkingen, moet tot slot voor permanentie op het terrein worden gezorgd om de bezoekers te onthalen.

HET VERVOLG

Vanaf het begin heeft het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap van Etterbeek een opleiding voor ogen die wordt erkend door het opleidingsinstituut Bruxelles-Formation, met de mogelijkheid van tewerkstelling van de stagiairs. Samen met het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap van Elsene werd een denkoefening gehouden over een innovatieve opleiding over "de biologische moestuin". Deze opleiding staat op het programma voor 2014.

In de toekomst zullen de groenten die in de moestuin worden geteeld, worden verkocht via de “sociale kruidenier” die het OCMW van Etterbeek uit de grond wil stampen.

Tot slot willen het OCMW en de gemeente hun medewerking met de Etterbeekse Haard graag uitbreiden door de aanleg van balkonmoestuinen.

DE ANEKDOTE

“2013 kende een bijzonder lange winter ... en een bijzonder hete zomer. Geen doorsnee weertje, dus, voor een eerste jaar teelt en opleiding. Maar de stagiairs hebben het volgehouden, wat bewijst dat ze achter het project staan.”

“De belangrijkste factor voor het welslagen van dit project is de goede verstandhouding binnen de werkgroep (2 gemeentelijke diensten en het OCMW). De projectactoren kregen al snel de bijnaam *dream team*, omwille van hun aangename en productieve samenwerking”

PROJECTBEHEERDER

- Gemeente Etterbeek. dienst Duurzame ontwikkeling en dienst Leefmilieu
- Projectverantwoordelijke: Judith Carlier, Eoadvisier bij de dienst Leefmilieu van de gemeente Etterbeek.
- Contact : 02 627 27 85 - eco-conseil@etterbeek.be

